

سوند ادراری یک لوله باریک قابل ارتجاع است که از طریق مجرای ادراری داخل مثانه قرار می‌گیرد و ادرار را از مثانه تخلیه می‌کند. ممکن است از سوند ادراری برای مدت کوتاه و یا یک دوره طولانی استفاده گردد. این لوله از طریق وارد کردن هوا یا مایع (آب مقطر) در بالون تعبیه شده در انتهای سوند، در مثانه فیکس و به این ترتیب از خروج آن جلوگیری می‌شود. زمان تعویض سوند ادراری بسته به جنس سوندی که مورد استفاده قرار گرفته است، متفاوت است. در این مورد حتماً از پزشک یا پرستار خود سوال فرمائید.

چرا از سوند ادراری استفاده می‌شود؟

- اطمینان از تخلیه کافی ادرار و حفظ عملکرد کلیه
- برطرف کردن انسداد مجاری ادرار
- کنترل و پایش دقیق دفع ادرار
- پیشگیری از نشت و تخلیه غیرارادری ادرار در بیماران مبتلا به بی‌اختیاری ادراری به ویژه در بیمارانی که در اطراف ناحیه تناسلی زخم دارند.

مراقبت روزانه از سوند ادراری

برای جلوگیری از بروز عفونت سیستم ادراری هر روز موارد زیر را انجام دهید:

- ۱) قبل و بعد از کنترل و مراقبت از سوند ادراری دست‌های خود را با آب گرم و صابون بشویید.
- ۲) پوست دور مجرای ادراری و جدار سوند ادراری را حداقل روزی یک بار با آب گرم و صابون بشویید.
- ۳) هر بار پس از اجابت مزاج، پوست اطراف مجرای ادراری و سوند ادراری را تمیز کنید. هرگز ناحیه تناسلی را از عقب (مقعد) به سمت جلو (مجرای خروج ادرار) تمیز نکنید (به ویژه در بانوان) این کار خطر ابتلا به عفونت را افزایش می‌دهد.

۴) استحمام و دوش گرفتن در زمان اتصال سوند ادراری به بیمار مانعی ندارد.

۵) کیسه ادرار را پایین تر از سطح مثانه قرار دهید. کیسه ادراری هرگز نباید با کف زمین در تماس باشد.

۶) به منظور پیشگیری از بروز عفونت ادراری، هر ۸ ساعت (یا زمانی که نیمی از کیسه پر شده است) کیسه ادراری را از طریق محل خروج ادرار در پائین کیسه، تخلیه نمائید، در صورتی که حجم ادرار زیاد است می‌توان این فاصله را کم تر کرد.

۷) از لباس‌های زیر نخی و پنبه‌ای استفاده کنید تا از رطوبت در ناحیه تناسلی پیشگیری شود.

۸) حداقل روزانه ۸ لیوان مایعات بنوشید. این مایعات می‌تواند شامل: آب، آبمیوه و شیر باشد. (در صورتی که به دلیل بیماری خود محدودیت در مصرف مایعات دارید با پزشک خود در این زمینه مشورت کنید)

۹) مصرف چای پررنگ، قهوه و نوشابه را محدود کنید.

۱۰) نوشیدن مواد غذایی حاوی ویتامین ث مانند میوه (به ویژه انواع مرکبات) و سبزیجات تازه، محیط ادرار را اسیدی کرده و از ابتلا به عفونت ادراری پیشگیری می‌کند.

۱۱) سوند ادراری را تکان ندهید (نه به داخل مجرا هل دهید و نه به سمت خارج آن را بکشید) چون ممکن است باعث صدمه مجرای ادراری و خونریزی شود.

۱۲) هنگام راه رفتن لوله سوند را در دست حلقه کرده و کیسه ادرار را پایین تر از مثانه نگه دارید.

۱۳) لوله سوند را طوری قرار دهید تا لوله روی هم پیچ نخورد و جریان ادرار را متوقف نکند.

۱۴) هنگام خوابیدن در تخت، کیسه ادرار پایین تر از سطح بدن باشد. بهتر است کیسه به پائین تخت آویزان شود.

۱۵) هیچ‌گاه برای مواردی از قبیل گرفتن نمونه، شستشوی لوله، خارج کردن بیمار از تخت و یا جابه‌جایی وی، اتصال لوله

به کیسه ادراری راباز نکنید.

۱۶) به منظور جلوگیری از عفونت ادراری یا آسیب به مجرا، تعویض و یا خارج کردن سوند، فقط توسط پزشک یا پرستار انجام شود.

چگونه پوست اطراف مجرا و سوند ادراری را تمیز کنیم؟

۱) قبل و بعد از تمیز کردن این ناحیه دست‌های خود را با آب گرم و صابون بشویید.

۲) پوست مجرای ادراری و اطراف آن را تمیز کنید. بدین صورت که ابتدا پارچه‌ای را به آب گرم و صابون آغشته کنید. سپس با حرکت دایره وار از مرکز (سوراخ مجرا) به اطراف پوست را تمیز کنید. حین تمیز کردن این ناحیه، انتهای سوند ادراری را نگه دارید تا از کشیده شدن سوند فولی جلوگیری شود.

۳) در انتها ناحیه مقعد را نیز تمیز کنید.

۴) پارچه استفاده شده را دیگر استفاده نکنید.

۵) ناحیه را با یک حوله یا پارچه تمیز کاملاً خشک نمائید از پودر به منظور جلوگیری از آسیب ناحیه تناسلی استفاده نکنید

۶) پس از اتمام کار، لوله سوند را با چسب به قسمت فوقانی ران بچسبانید تا از کشیدگی تصادفی آن جلوگیری شود.

چگونه مشکلات سوند ادراری را برطرف کنیم؟

اگر از سوند ادراری، ادرار خارج نمی‌شود:

۱) لوله سوند ادراری را از نظر وجود انسداد یا پیچیده شدن کنترل کنید.

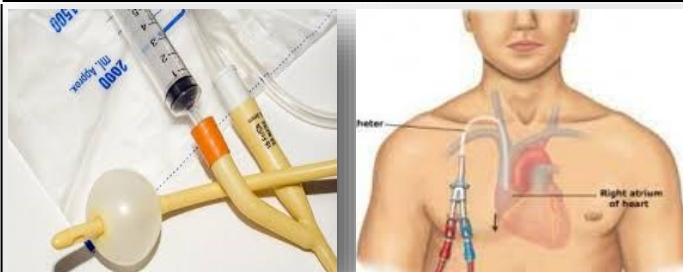
۲) مطمئن شوید که وسیله‌ای روی لوله سوند قرار نگرفته و یا لوله سوند در محلی گیر نکرده باشد.

۳) از قرار گرفتن کیسه ادرار پائین تر از سطح مثانه اطمینان حاصل کنید.

مرکز آموزشی درمانی امام موسی کاظم (ع)

چگونه در منزل از سوند ادراری و سی وی سی لاین بیمار مراقبت کنیم؟

این راهنما اطلاعات مختصری در اختیار شما می گذارد، لذا پیگیری جهت درمان، مراقبت و آموزش ضروری است.

جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفنهای بیمارستان تماس حاصل نمایید. (صبح ها داخلی ۳۰۶ و سایر اوقات داخلی ۱۱۴)

۰۳۱-۳۳۴۵۷۶۷۰-۳

شماره تلفن گویا نوبت گیری از درمانگاه های تخصصی: ۰۳۱-۳۳۰۳۳۹۷۰

www.savaneh.mui.ac.ir

کد: CAT
واحد آموزش سلامت

که دسترسی به سیاهرگ را آسان می کند. این لوله مسیری را فراهم می کند تا بتوان بدون صدمه زدن به رگ ها به صورت مداوم و پی در پی داروها و یا دیگر محلول ها را به بیمار تزریق کرد. این نوع از کاتتر ها جزء کاتترهای موقت دسته بندی می شوند. گاهی بنا به شرایط بیمار ممکن است این کاتتر پس از ترخیص بیمار از بیمارستان، همچنان در منزل مورد استفاده قرار گیرد.

عوارض استفاده از سی وی سی لاین چیست؟

ازمهمترین عوارض کارگزاری سی وی سی لاین، عفونت و پنموتوراکس (ورود هوا به فضای ریه) است.

چگونه از سی وی سی لاین مراقبت کنیم؟

۱) بیمار می تواند حمام کند ولی در هنگام حمام کردن باید روی پانسمان محل لوله گذاری شده با یک کیسه پلاستیکی پوشانده شود، تا از خیس شدن ناحیه جلوگیری شود.

۲) پانسمان محل ورود لوله را به صورت روزانه، بعد از استحمام و یا مرطوب شدن تعویض کنید.

۳) مواظب باشید کاتتر کشیده یا تا نشود..

۴) هرگز پیچ های سر لوله ها را دستکاری نکنید و اگر باز شد، سریع ببندید.

علائم زیر را فوراً به پزشک یا پرستار خود گزارش کنید:

مشاهده هرگونه قرمزی، تورم، درد و ترشح در محل وارد کردن لوله یا اطراف آن

در صورت بروز تب، همراه با یک یا چند علائم بالا

کشیده شدن ناگهانی و تصادفی کاتتر، یا در صورتی که مقداری از کاتتر که بیرون از پوست شماست به نظر بلندتر شده باشد.

تنگی نفس و سرفه های مکرر

باز شدن یک طرفه یا دوطرفه بخیه ها

۴) وضعیت بدن را تغییر دهید و ران ها را از هم فاصله دهید.

اگر سوند فولی خارج شده یا نشستی دارد:

۱) از جا دادن مجدد سوند ادراری خودداری کنید.

۲) علائم و نشانه های نشت ادرار را جست و جو کنید:

- افزایش میزان خروج ادرار در کیسه ادراری، متوقف شده است، یا لباس شما با ادرار خیس شده است.

در صورت مشاهده موارد زیر، محل اتصال سوند ادراری باید توسط پرستار یا پزشک بررسی گردد:

۱) اگر ظرف مدت ۴ ساعت یا بیشتر پس از کنترل پیچ خوردگی یا جداشدگی کیسه، هیچ ادراری داخل کیسه ادراری وارد نشده است.

۲) مدت ۶ تا ۸ ساعت تخلیه ادرار وجود نداشته باشد. (در این وضعیت ابتدا مصرف مایعات را افزایش دهید، گاهی عدم خروج ادرار به دلیل مصرف نکردن مایعات است)

۳) اگر احساس می کنید مثانه شما پراست ولی ادراری وارد کیسه نمی شود یا مقدار ادرار کم است.

۴) اگر در ناحیه پهلو یا پشت خود احساس درد می کنید.

۵) سوند ادراری شما خارج شده و یا نشت ادرار از محل ورود سوند وجود دارد.

۶) علائم ابتلا به عفونت ادراری مشاهده می شود:

ادرار غلیظ و کدر است و در ادرار خون و خلط مشاهده می شود.

اگر محل ورود سوند به مجرای ادرای قرمز، ملتهب و حساس شده است

ادرار تغییر رنگ داده، تیره شده و بوی تند و زننده دارد.

در مجرای ادراری احساس سوزش و درد دارید.

تب بالای ۳۸ درجه سانتی گراد داشته و یا احساس لرز دارید.

سی وی سی لاین چیست؟

سی وی سی لاین لوله ایست، ساخته شده از جنس سیلیکون